

Κιάτρα ντισικάτα
(Πέτρα σχισμένη)

«Π αετομηλίτσα» (ΤΟ ΝΤΕΝΙΣΚΟ)

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΙΩΤΩΝ «ΤΟ ΝΤΕΝΙΣΚΟ»

Σεπτέμβριος—
Οκτώβριος—
Νοέμβριος—
1988

ΕΤΟΣ 2ο
ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 8

Όταν οι κάτοικοι θέλουν

Μας θύμισε τον παλιό καιρό που η «προσωπική εργασία» έπαιζε σπουδαίο ρόλο στις κοινότητες και τα χωριά. Τότε όμως ήταν υποχρεωτική και οι μη συμμετέχοντες πλήρωναν πρόστιμο.

Όλοι θα καταλάβατε ότι σπίτια γίνουν ακόμη στο χωριό. Είπαμε ότι η συμμετοχή όλων ήταν αυθόρυμη και σημαντική, αλλά θα ήταν παράλειψη αν δεν αναφέρουμε ξεχωριστά τον Τόλη Λάπα. Ο άνθρωπος αυτός είχε την επινόηση και όλη την πρωτοβουλία αλλά και τις γνώσεις που χρειάζονται. Όσοι ήταν εκεί είναι μάρτυρες και είδαν τις προσπάθειες που κατέβαλε δυο μέρες μέσα στο νερό (το παγωμένο) για να γίνει η σύνδεση.

Ακόμα και γυναίκες συμμετέχουν στην αξιοχήλευτη αυτή προσπάθεια. Όλοι γνωρίζουμε το πρόβλημα του νερού που είχαμε, όχι μόνο φέτος με την Έρεσια αλλά πάντα στο χωριό. Είχαμε βαρεθεί ν' ακούμε στα μεγάφωνα να κλείσει ο κάτω μαχαλάς τις βρύσες για να έχουν λίγο νερό και οι βρύσεις γειτονιές.

Νομίζουμε ότι με το έργο αυτό λύθηκε για πάντα το πρόβλημα νερού και για όσα

Εκδηλώσεις του Συλλόγου

Ο Σύλλογός μας και φέτος έκανε έντονα αισθητή την παρουσία του και βοήθησε στην ανάπτυξη του χωριού με κάθε τρόπο. Όπως αναφέραμε σε προηγούμενο φύλλο είχαν προγραμματιστεί για το καλοκαίρι αρκετά έργα και εκδηλώσεις. Τώρα μπορούμε να πούμε ότι ένα μεγάλο μέρος από αυτά πραγματοποιήθηκαν.

Πρώτα - πρώτα κτίστηκαν και τέθηκαν σε λειτουργία 7 καινούργιες βρύσες στις γειτονιές του χωριού. Νομίζουμε ότι αυτό είναι μία από τις σπουδαιότερες προσφορές του συλλόγου προς το χωριό. Όλες οι βρύσες έδωσαν κάποια ζωντάνια και ομορφιά στις γειτονιές. Απ' τους κατοίκους και κυρίως απ' τους γείτονες εξαρτάται η συντήρησή τους αλλά και η καθαριότητα των χώρων γύρω απ' τις βρύσες. Ελπίζουμε ότι όλοι θα τις προστατεύσουμε και πιστεύουμε ότι το σπάσιμο της «Χούφτας» από μια βρύση οφείλεται σε τυχαίο γεγονός. Η ζημιά (γύρω στις 15.000 δραχ.), δεν είναι τόσο μεγάλη όσο είναι το πρόβλημα ότι δύσκολα ξαναγίνεται.

Η μεταφορά της λαιδικής χαράς στην καινούργια θέση, στην είσοδο του χωριού, σε συνδυασμό με τη βρύση που κατασκευάστηκε εκεί και το κιόσκι που είχε κάνει ο Σύλλογος πριν μερικά χρόνια, ομόρφην πραγματικά την είσοδο του χωριού. Ο δε επισκέπτης βλέποντας την είσοδο του χωριού πιστεύει ότι μπαίνει σ' ένα νοικοκυρέμένο χωριό.

ΓΕΝ. ΣΥΝΕΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου καλεί τα μέλη του σε γενική συνέλευση, που θα γίνει στα γραφεία του Καραϊσκάκη 3, Λάρισα, την Παρασκευή 25 Νοεμβρίου και ώρα 7 το βράδι, με θέματα:

- α) Απολογισμός απερχομένου Δ.Σ.
- β) Οικονομική ενημέρωση
- γ) Πορεία της εφημερίδας
- δ) Συζήτηση και προτάσεις για διάφορα θέματα που αφορούν το σύλλογο.
- ε) Εκλογές για ανάδειξη νέου Δ.Σ.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Στο θέμα της καθαριότητας ο σύλλογος βοήθησε την Κοινότητα με την τοποθέτηση διαφόρων πινακίδων, με την αγορά δοχείων απορριμάτων αλλά και όλη την προσπάθεια για να κάνει το χωριό πιο καθαρό. Έτσι μπορούμε να πούμε ότι πέτυχε το ένα μέρος της προσπάθειας που κάναμε για συνέχεια στην 6η σελίδα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. αποφάσισε να κάνει εξόρμηση για δεντροφυτεύσεις στο χωριό φέτος το τρίμερο 19 - 20 - 21 Νοεμβρίου εφ' όσον επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και εξασφαλιστούν τα απαραίτητα δεντρύλλια.

Η επέτειος του «ΟΧΙ»

Η Αετομηλίτσα στον πόλεμο του 40-41

Στον κεντρικό υποτομέριο ωστόσο η κατάσταση έπαιρνε μορφή πολύ σοβαρή. Η κατάληψη από τους Ιταλούς του Σταυρού, τους άνοιγε το δρόμο προς την Αετομηλίτσα και τη Λυκορράχη, ενώ απειλούσε με αποκοπή, στ' αριστερά, τους λόχους της Βούρμπιανης και της Πυραδόγιανης. Ο Δαβάκης αναγκάστηκε να διατάξει σύμπτυχη σε νέα γραμμή. Ο καιρός είταν σύχημος πολύ. Έπεφτε βροχή βαρειά, στην κατασκότεινη μέσα

νύχτα οι άντρες των ελληνικών τμημάτων, που είχανε πολεμήσει ολημέρις νηστικοί, βάδιζαν τώρα μουσκεμένοι, ξεθεωμένοι. Στο ποτάμι των Σαραντάπορο, το παγωμένο νερό τους ανέβαινε ως τη μέση. Τα βαρυφορτωμένα με πολύβολα και πυρομαχικά μουλάρια έχαναν πόδι στις κακοτοπιές, στο σκοτάδι, γλυστραγάν και γκρεμίζονταν κάτω σε βαθειές χαράδρες. Ο Δαβάκης, για να τονώσει το ηθικό των βασανισμένων τμη-

μάτων του, σκέφτηκε να στείλει στους διοικητές τους, νύχτα στις 9 η ώρα, μια διαταγή που έλεγε πως έρχονται τέσσερα τάγματα αύριο να τους ενισχύσουν κι αυτός θα κάνει αντεπίθεση με τις εφεδρείς. Ούτε τάγματα βρίσκονταν πουθενά ούτε εφεδρείς. Απεναντίας, τα μέσα διαβιβάσεων δεν λειτουργούσαν καλά, πληροφορίες σωστές για τα τμήματα που πολεμούσαν ο Δαβάκης δεν μπορούσε να έχει, με το τμήμα της Αγτο-

μηλίτσας κάθε επικοινωνία είχε κιόλας κοπεί, τα πυρομαχικά είχαν τελειώσει. Αναγκάστηκε ο Δαβάκης να μαζέψει όσα βρίσκονταν στους ημιονηγούς, στους μαγείρους και στους γραφείς και τα έστειλε στους λόχους της Πυραδόγιανης και της Αγτομηλίτσας. Ζήτησε κι από τους χωριάτες της Πίνδου να φέρουν τα ζώα τους για να κουβαλάνε τρόφιμα και πολεμοφόδια στο στρατό.

Τα έφεραν. Ύστερα έπιασαν μόνοι τους, γέροι, γριές, κορίτσια, γυναίκες, παιδιά, να ζαλώνονται τα πολεμοφόδια, όπως σε λίγο θα ζαλωθούν και τους τραυματίες, να σκαρφαλώνουν άκρη - άκρη σε γκρεμούς, κάτω από τη βροχή, μέσα στο σκοτάδι. Έτσι θα χαραχτούν στη μνήμη του έθνους, στο θύλα, θα γίνουν συνέχεια στη 2η σελίδα

Η ασυνεννοησία στις δύο γενιές

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Στην πορεία της ανθρώπινης ιστορίας όλοι οι κοινωνικοί θεσμοί περνούν ανέκαθεν κλιδωνισμούς. — άλλοτε ισχυρότερους κι άλλοτε ασθενέστερους. Για τον απλούστατο λόγο ότι οι όροι της ζωής, της συλλογικής και της ατομικής, του ανθρώπου βρίσκονται σε πένηνη μεταβολή και είναι πολύ φυσικό οι προσωρινές παγιωμένες μορφές του κοινωνικού βίου να κλονίζονται από την πίεση των νέων ανυγκών που δεν μπορούν πια να τις ικανοποιήσουν.

Στις σύγχρονες πολιτισμένες κοινωνίες η ένταξη του νέου στην κοινωνία των ενηλίκων είναι δύσκολη και πολλές φορές προβληματική και παράγοντας για κοινωνικοπολιτιστική πρόδο και αλλαγή. Αποτελεί συνεπώς η εφιθεία βιωμά τομή στην ψυχική εξέλιξη του ανθρώπου σε όλους τους τομείς της προσωπικότητάς του και κριτήριο για το θεμόδιαφοροποίησης του κοινωνικο-πολιτιστικού πυστήματος. Οι νέοι βασικά είναι πάντοτε οι ίδιοι, γι' αυτό θ' αποτελούν μια αναγεννητική δύναμη για πρόδο. Τη φύση της νεότητας τη διακρίνουν ορισμένη γνώρισμα.

Είναι τα νιάτα επανυποτικά, προοδευτικά, ρηγικέλευθαί, αγαπούν τις καινοτομίες, απαιτούν λύσεις ριζικές, αφισθητούν τα προηγούμενα, ξιφοπλάκουν ενυπνιών του κατεστημένου. Έντονη η τάση των νέων ν' αναθεωρούν τις αντιλήψεις που επικρατούν. Έχουν περιέργεια, απορίες, προβλήματα, ερωτήματα, αγωνίες. Περιμένει ο νέος μια απάντηση, που να είναι κανόνας ζωής. Οι νέοι είναι πιο αιθύρημοι από τους μεγάλους, πιο ειλικρινείς, πιο ζωηροί, δυναμικοί, ιδεολόγοι, πιο φιλελεύθεροι δε δέχονται σιμβιθωσμούς. Έχουν φιλοδοξίες αγαπούν την ειρήνη, τη δημοκρατία.

Γενικά η νεότητα χωρακτηρίζεται πάντοτε από επανυποτική διάλεκτη κατά του παλιού, του καθιερωμένου, του κατεστημένου. Διαπνέεται από ύκριτο ενθουσιασμό, είναι απόλυτη και άπειρη. Κυριαρχείται περισσότερο από το πάθος και την ορμή και λιγότερο από τη λογική.

Όταν όμως οι πραγματοποιούμενες μέσω στο κοινωνικό σώμα μεταβολές ξεπεράσουν κάποιο όριο, στην ένταση και στη διάρκειά τους, τότε το «χάσμα» παίρνει ιδιαίτερη οξύτητα και οι αιθεντικότεροι θεσμοί (οικογένεια, πολίτευμα, δίκαιο, λατρεία και τα ήμοιά τους) περνούν δεινή δοκιμασία. Η νέα γενιά διαφορών, σχι γιατί, στο πάνωλό της τουλάχιστον, την κυτέχει αντιρρητικός παροξυσμός, αλλά γιατί εξεγέρεται, όταν αντιλαμβάνεται πόση ασυνέπεια υπάρχει ανάμεσα στο λόγο και στην πήραξη των ήμερων. Αιτία του εκτραχηλισμού των νέων, όταν υπάρχει, είναι η ηθική κατάπτωση της παιλιότερης γενιάς. Η γενιά των δύο φιλερών παγκόσμιων πολέμων περνάει βιωμά κρίση ηθικής. Κακούργηση στον πόλεμο, προσκυνάει το

28η Οκτωβρίου

Συνέχεια από την 1η σελίδα
όραμα συμβολικό, λιτανεία που πάει να καταθέσει το βαρύ τάξιμο στο θυσιαστήριο της ελευθερίας.

★ ★ ★

Στις 29 Οκτωβρίου 1940 πέφτει χιόνι στην Πίνδο, το κρύο είναι φοβερό. Στην Κιάφα, εκεί ψηλά στα δύο χιλιάδες τετρακόσια μέτρα, οι μισοί άντες της διμορίας που την υπερασπίζεται έχουν πάθει ψύξη, τα χέρια τους κρουστάλλισαν, δεν μπορούν πια να κρατήσουν τ' όπλο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το κείμενο είναι παρεμένο από το βιβλίο «Ελληνική Εποποίia» του Αγγελού Τερζάκη.

ταπεινό συμφέρον, υποκρίνεται τον ηθικό, τον ευπρεπή, τον ενέργετο. Το παιδί δεν μπορεί να πιστέψει τις αξίες που εμείς προδίνουμε. Όταν γκρεμίστοιν τα είδωλά του (οι γονείς, δάσκαλοι, κυθερνήτες, πνευματικοί και κοινωνικοί «ταγοί»), κάτι καταρρέει μέσα του, κλονίζεται, απογοητεύεται, διαψεύδεται, αντιδιάριθμόν είντονα.

Σήμερα εξάλου πο το λεγόμενο «χάσμα γενεών» είναι πιο έντονο, γιατί ζούμε μια εποχή ταχύτητας, αλλαγής ραγδαίας, που είναι επικόλουθη της «έκρηξης» των επιστημών και της τεχνολογίας. Τα ήθη, οι αξίες, ο τρόπος ζωής, η θιοθεωρία και κοσμοθεωρία αλλάζουν γρήγορα, επαναστατικά τόσο, που οι ώριμοι δεν προλαμβάνουν ν' αναθεωρήσουν τις θέσεις τους και να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα, αλλά και οι νέοι ζουν σ' ένων κόσμο που έχει κόψει τους δεσμούς του σχεδόν με τα παιδιά.

Ο ρυγδιός ρυθμός των ιστορικών εξελίξεων, οι βιωμές μεταμορφώσεις, οι ιστορικές και κοινωνικές εξελίξεις του 20ου αιώνα είναι ριζικά διαφορετικές.

Τα αιτία που συντελούν, ώστε οι νέοι να παρουσιάζουν αυτή ή εκείνη τη συμπεριφορά είναι θιολογικά, ψυχολογικά, ηθικά, κοινωνικά, πολιτικά και άλλα.

Ο χωρακτήρις των νέων, η έλλειψη πείρων, η αδιαμόρφωση ακόμη προσωπικότητας, οι φυσιολογικές ανάγκες, το αισθήμα της ανασφύλευσης, το μέθεδο μέλλον, η έλλειψη αγάπης γονέων. Δεν πραγματοποιούνται στον οικογενειακό χώρο οι πρωταρχικές λειτουργίες αλληλεπίδρασης, αμοιβαίας κατανάστησης, σινεργυσίας. Αισθάνονται ξεριζωμένοι. Αποξένωση ψυχική, πνευματική, ιδεολογική παρατηρείται σε πολλές οικογένειες (χαλάρωση οικογενειακών δεσμών, διαζυγία, ψυχρότητες, διαπληκτισμοί), τάσεις για ανεξαρτοποίηση (ιδίως όταν το οικογενειακό περιβάλλον είναι καταπιεστικό).

Για να πλησιάσει κανείς τους νέους, να κερδίσει την γνησιότητά τους και να τους οδηγήσει, οφείλει να χρησιμοποιήσει το μόνο τρόπο, το διάλογο, ένα διάλογο μαζί τους σε αιτησφαιρια ηρεμίας, κατανόησης, φιλίας.

Να μην παίζουν θέατρο, γιατί οι νέοι αποστρέφονται την υποκρισία την αλήθεια ζητούν από μας, την ειλικρίνεια. Να πάψουμε και από το δύο μέρη να είμαστε κιταγορηματικοί και απόλυτοι. στις απώψεις που υποστηρίζουμε.

Απαιτείται κατανόηση στις αγωνίες και τα προβλήματά τους, διαφοριτική, ενδιαφέρον, συζήτηση, φροντίδα και μέτρα για πραγματική μόρφωση, εργασία, ελευθερία, δημοκρατία, συγκερασμός παράδοσης (γόνιμων στοιχείων της) και μοντέρνου. Εκείνο που χρειάζονται οι νέοι από τους ώριμους είναι η εμπειρία και η συμπαράσταση μια συμπαράσταση όμως με σύνεση και κατανόηση, που θα επιβεβαιώνει τους αγώνες των νέων, θα τους αξιοποιεί και θα τους καθηγιάζει.

Και τα δύο στριτόπεδα υπάρχουν: Και οι νέοι και οι ώριμοι. Είναι απαραίτητη για το κοινωνικό σύνολο. Για σκεφτείτε κοινωνία μόνο με γέρους ή μόνο με νέους. Εξάλλου όσο πιο επανυποτάτης είναι κανείς στα νιάτα του, τόσο καταλυθείνει στα γεράματά του την ικανότητά του αποκτημένου. Οι ηλικιώμενοι συντηρούν τα κεκτημένα, τα κατακτημένα, την πυράδοση, τις ριζές τα διατηρούν, τα διασύνονται, τα παραδίνουν στους νέους. Οι νέοι πάλι παίρνουν τα αποκτημένα, χρησιμοποιούν τα γόνιμα στοιχεία, οδεύουν προς νέες κατακτήσεις. Κρίμα στο νέο που δεν υπήρξε καινοτόμος, καταλυτής των φθιρμένων από την πολυχρηστική τύπων και ντροπή στο γέρο που εξικολούθει ν' αρνείται τα παραδομένα.

Δεν είναι οι νέοι της εποχής μας τόσο «κακοί», όσο τους παροισιάζει η αμείλικτη κριτική των από καθέδρας ηθικολόγων και απαισιόδοξων. Οι «οργισμένοι» νέοι είναι παντού λίγοι, ο θόρυβος μας κάνει να τους νομίζουμε πολλούς. Φυσικά υπάρχουν και οι απότομοι, οι αυθαίδεις, οι αναιδείς, οι κυνικοί υπάρχουν και οι νέοι που ζουν στη διαφθορά (νυρκωτικά, έντονο σεξ, τεντιμποίσμος, χιπισμός, ληστείς, εγκλήματα, βία). Υπάρχουν αυτοί που φέρνονται εξωφρενικά, δε σέβονται κανένα, ζουν χωρίς σκοπό.

Θετικό στοιχείο και να μη τα γκρεμίζουν όλα αδιάκριτα. Δεν ήρθαν να καταλύσουν, αλλά να συμπληρώσουν και να βελτιώσουν. Οι τι βρήκαν δεν είναι απορριπτέο, αλλά έχει μέσα του και πολλά θετικά στοιχεία προσόδου. «Κάνετε μας αιστηρή κριτική», λέει ο Ερντ Φίσερ, «γιατί έχουμε κάνει μεγάλα σφάλματα. Αλλά να συναντήσανες πάντοτε βαθύτατα πως πρέπει να τα καταφέρνετε καλύτερα. Δεν αρκεί η κριτική πάρτε τη σκυτάλη από τα χέρια μας, όχι όμως για να την παραπέτατε, αλλά για να κτίσετε το δικό σας δρόμο».

Χρέος της απερχόμενης γενιάς προς τη νέα είναι να την εννοήσει να συλλάβει τον παλμό της, ότι σταθεί δίπλα της. Από τους νέους δες ζητάμε ούτε στείρα άρνηση των πάντων, ούτε στάση παθητική αθουλού υπηκόου, αλλά στάση περήφανου ανθρώπου που θεωρεί εγγύηση της ελευθερίας του το δικαίωμα του ελέγχου, για να δημιουργήσει ένας κόσμος νέος και γερός. Είναι πολύ φυσικό ο άνθρωπος που βρίσκεται στην πρώτη εποχή της ζωής να θέλει να απαλλαγεί από το σχήμα του έτοιμου κόσμου και να επιθυμεί να πάσει έναν κόσμο δικό του. Όλοι μας ομώς είμαστε υποχρεωμένοι να υποταχύνουμε στην πείρα των άλλων. Θα ήταν ονησυχητικό το φαινόμενο να ήταν οι νέοι ευχαριστημένοι με τις συνθήκες ζωής τους. Η στέρηση, η θλιψη, η οργή ε

ΝΕΑ και άλλα...

★ ★ Πολλές πυρκαγιές κατέστρεψαν φέτος διάφορες περιοχές της χώρας μας. Το χωριό μας δεν έμεινε ανέπαφο από αυτές, αλλά ευτυχώς ζημιές δεν έγιναν στα δάσα. Και δεν έγιναν χάρη στην έγκαιρη επέμβαση των κατοίκων του χωριού που και εδώ έτρεξαν αμέσως για να σβήσουν τις φωτιές. Όσες φορές χρειάστηκε, στη «Μουτσάρα» στο «Μοναστήρι» και αλλού έτρεξαν γρήγορα αρκετοί συγχωριανοί μας και έτσι γλίτωσε το δάσος από τις απειλές της φωτιάς.

Μπράβο λοιπόν σ' όλους που συμμετείχαν στις κατασθέσεις των πυρκαγιών.

★ ★ Αρκετοί κτηνοτρόφοι πήγαν φέτος τα πρόβατά τους στο Λιατοπότι στη διάρκεια του καλοκαιριού. Έτσι αποδεικνύεται το πόσο απαραίτητη είναι για μας

αυτή η τοποθεσία τώρα που έχουν γίνει και οι δρόμοι και έχει συντομεύσει κατά πολύ ο χρόνος μετάβασης εκεί με το αυτοκίνητο.

★ ★ Το σφαγείο του χωριού ξαναλειτουργούσε φέτος, αφού πρώτα εξασφαλίστηκε η αποχέτευση με σωλήνες για το ρέμα «Μισουλάκια». Πιστεύουμε ότι κάτιανάλογο πρέπει να γίνει και με τα λείμματα του τυροκομείου που είναι εύκολο και γι' αυτά να πετοχτούν στο ίδιο ρέμα.

ΕΥΧΕΣ

Στο γιο μας Λεωνίδα που πήρε πρόσφατα το πυχί της Αγγλικής Φιλολογίας στην Ιταλία του ευχόμαστε θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Οικογένεια Θωμά Μπακούρα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Ο Γιάνης Μούρτος του Ν.Ι.Κ., εφοριακός, αρραβωνιάστηκε με τη Γεωργία Ντίτια απ' τη Θεσσαλονίκης.

- Η Καρανίκα Χρυσούλα του Βασιλείου απ' το Καλαμάκι αρραβωνιάστηκε με τον Καλαφάτη Βασίλειο επίσης απ' το Καλαμάκι.

- Η Βασιλική Φερφέλη του Δημητρίου απ' την Κρύα Βρύση, αρραβωνιάστηκε με τον Κιουτσιδή Μάκη επίσης απ' την Κρύα Βρύση.

- Η Λιώρα Βασιλική του Δημητρίου απ' το Πουρνάρι αρραβωνιάστηκε με τον Παυλακούδη Γεώργιο απ' το Συκούριο.

- Ο Αναστάσιος Φερφέλης του Αποστόλου απ' την Άφαλλο, αρραβωνιάστηκε με την Κατερίνα Γούλια.

ΓΑΜΟΙ

Στις 30-10-1988 στο Καλαμάκι παντρεύτηκαν ο Ζήσης Γαργάλας του Δημητρίου και η Τζήκα Καλλιόπη.

- Ο Μπάσος Αργύρης από την Κρύα Βρύση με την Χριστοπούλου Στέλλα.

- Ο Βλάχος Χρήστος απ' την κρύα Βρύση με τη Θεοδώρα Νταούλα.

- Ο Κουτρουμπέλης Χρήστος απ' τα Καλύβια με τη Σταυρούλα.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Γεώργιος και Έφη Καράτζιου από Καλαμάκι έχουν κοριτσάκι.

- Στέλιος και Μαρία Μακρή έχουν αγοράκι.

- Φερφέλη Αγορίτσα - Τσιγάρας Κων/νος έχουν κοριτσάκι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Οι Γιάννης και Βάσω Καρανίκα βάπτισαν το κοριτσάκι τους στο Καλαμάκι και πήρε το όνομα Σοφία.

- Οι Άκης και Δάφνη Νιτσιάκου βάφτισαν στο Ντένισκο το αγοράκι τους που πήρε το όνομα Ανδρέας.

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πουρέγγια Φανούλα από την Κουκουράθα, πέθανε πριν από λίγο καιρό.

- Αθανάσιος Καλέσης απ' το Γερακάρι πέθανε στις 11-10-1988.

- Ευθυμίου Νικόλαος πέθανε στις 10-9-1988 στην Έδεσσα σε ηλικία 52 ετών.

- Λιώρας Χαρίλαος απ' τη Νιγρίτα πέθανε πριν από λίγο καιρό σε ηλικία 97 ετών.

- Κουτρουμπέλης Αστέριος απ' τη Νιγρίτα πέθανε σε ηλικία 86 ετών.

Ισως δεν γνωρίζετε ότι...

To 1988 εκτίσαν νέα σπίτια στο χωριό μας οι: Αφοί Θ. Κολοθού, Γεώργιος Χρ. Ντικος, Δεληγιάννης Βασιλειος, Δεληγιάννης Στέργιος, Φερφέλης Κώστας, Φωτάκη Ευλαμπία. Επίσης γύρω στα 3-4 είναι έτοιμα να κτιστούν στις αρχές του 1989.

To πρώτη σπίτι με σοφίτα κτίστηκε φέτος στο χωριό μας. Ανήκει στην κ. Φωτάκη - Παπαγεωργίου Ευλαμπία και είναι ακριβώς πίσω απ' την εκκλησία.

Τα περισσότερα απ' τα καινούρια σπίτια κτίζονται στον κάτω μαχαλά. Απ' ότι φαίνεται το χωριό άρχισε να αναπτύσσεται και προς τις περιοχές που ήταν πυκνοκατοικημένο παλιότερα, όπου και το μέρος είναι πιο ομαλό (περιοχές εκκλησίας - σχολείου κλπ.) και διευκολύνεται το κτίσιμο αλλά και η μεταφορά των υλικών. Εξάλλου τα περισσότερα οικόπεδα θριάσκονται στην περιοχή που είναι απ' την πλατεία και κάτω.

Βράδι αποφασίστηκε να γίνουν φέτος οι εκλογές για ανάδειξη νέου Δ.Σ. στο σύλλογο. Πιστεύουμε ότι η μέρα και ώρα θα βοηθήσουν ώστε να έχουμε μεγαλύτερη συμμετοχή. Εξάλλου όλοι πρέπει να θυσιάσουμε ένα βράδι γιατί ο σύλλογος το αξίζει.

Πολλοί συμπατριώτες μας βρέθηκαν στις 28 Οκτωβρίου

Η ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ «ΤΟ ΝΤΕΝΙΣΚΟ» ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΔΔΟΣΗ

Εκδότης, Σύλλογος Αετομηλιτών «ΤΟ ΝΤΕΝΙΣΚΟ»

Γραφεία: Καραϊκάκη 3 Λάρισα - Τηλ. 041 - 229910

Υπεύθυνοι για τη σύνταξη:
Χρίστος Νιτσιάκος
Βασίλης Καρανίκας
Υπεύθυνος διανομής:
Τάσος Πασχνής
Συνδρομές - Διαφημίσεις
Ευάγγελος Τζιάτζιος
Λάρισα - Τηλ. 041-229740

Τυπογραφεία:
ΔΗΜ. ΤΟΥΦΕΚΗΣ
Λάρισα - Τηλ. 225907

ΤΙΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ
(ΕΤΗΣΙΑ)

Εσωτερικού δραχ. 600
Εξωτερικού δραχ. 1.000

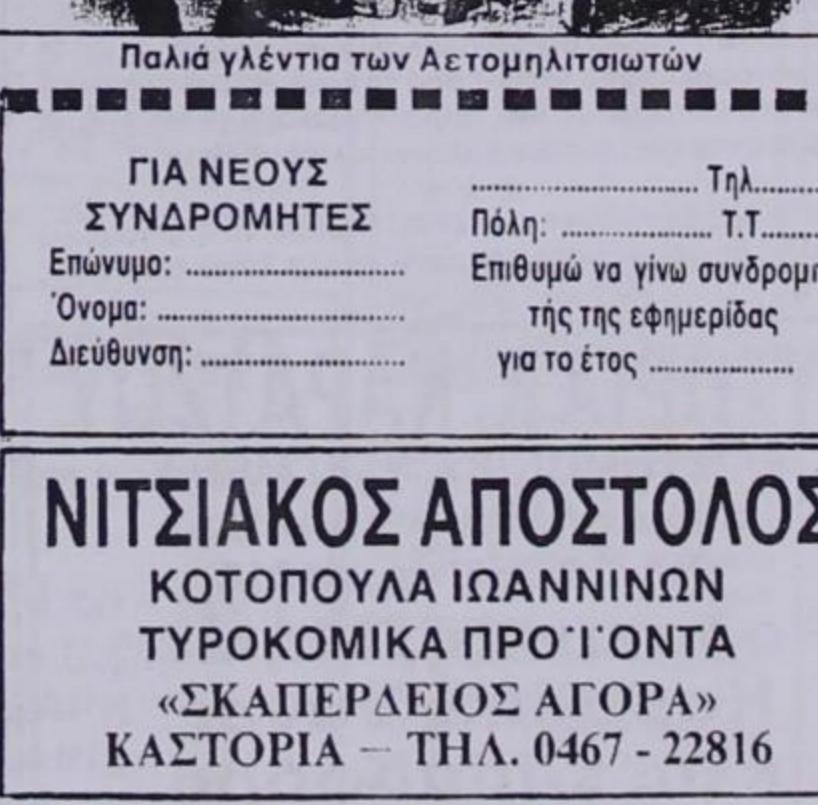
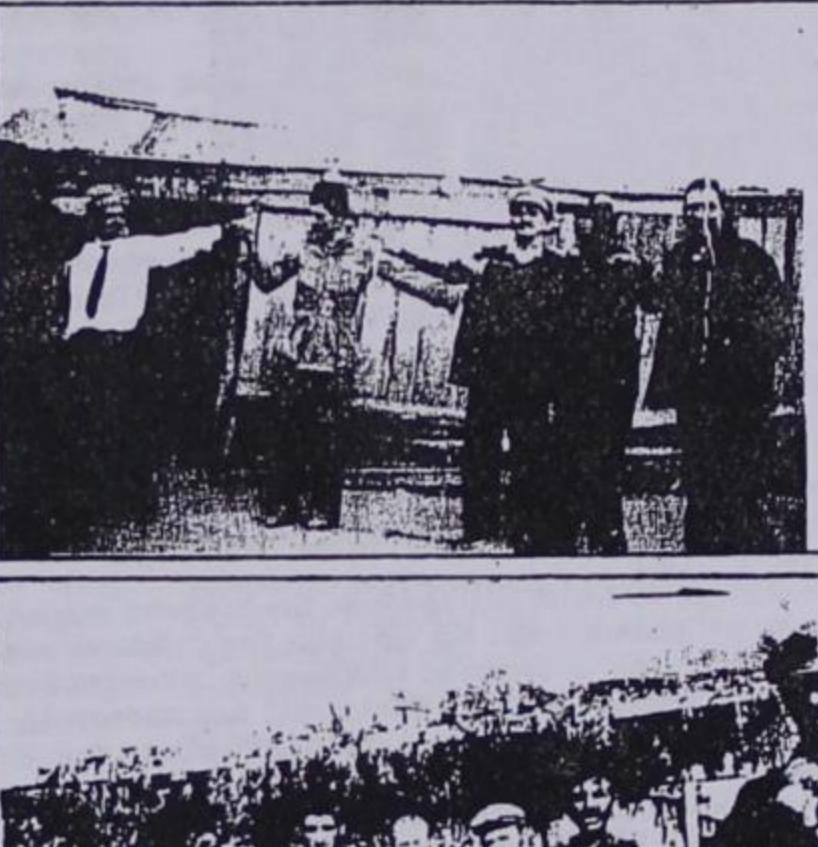
Τιμή διαφημίσεων
Κατόπιν συμφωνίας
ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ - ΕΥΧΕΣ
Κ.Λ.Π. Δραχ. 250
Οι επιταγές να στέλνονται στον υπεύθυνό μας
Ευάγγελο Τζιάτζιο
ΑΛΕΞ. Παπαναστασίου 121
ΛΑΡΙΣΑ

για να περάσουν το τετράμερο στο χωριό. Απ' ότι μας πληροφόρησαν εκτός από τους Γιαννιώτες κυνηγούς και πολλοί άλλοι κυριώς απ' τη Μακεδονία εκμεταλλεύτηκαν το τετράμερο και παρότι οι καιρικές συνθήκες ήταν άσχημες, ευχάριστη ήταν η παραμονή μας και οι περισσότεροι διέθεταν και τζάκια μέσα στα σπίτια τους. Καλά σημάδια λοιπόν, το ενδιαφέρον και η στροφή που άρχισαν να κάνουν οι συμπατριώτες μας προς το χωριό.

Επίσης μαθαίνουμε ότι και απ' τη Λάρισα ετοιμάζονται να πάρουν τη ρεβάνς και να ανεβούν το τελευταίο δεκαήμερο του Νοεμβρίου.

Για πρώτη φορά φέτος έγινε στο χωριό προσπάθεια για συγκέντρωση των σκουπιδιών. Και νομίζουμε ότι αυτή πέτυχε σε μεγάλο βαθμό, ώστε το χωριό άρχισε να φίνεται αρκετά καθαρό

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
«ΣΚΑΠΕΡΔΕΙΟΣ ΑΓΟΡΑ»
ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΤΗΛ. 0467 - 22816

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Για μια εναλλακτική ιστορική προσέγγιση του βλάχικου ζητήματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΩΝ ΣΤΟ ΟΘΩΜΑΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΒΛΑΧΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΝΙΤΣΙΑΚΟΥ

(Συνέχεια απ' το πρωτηγούμενο)

Ας παραθέσουμε αυτούσια μερικά εδάφια από τις ιστορικές πηγές σχετικά με την υποταγή των βλάχων κτηνοτρόφων στους Οθωμανούς. Ο Ι. Μαρτινιανός(9) γράφει: «...ήδη από του 1250 - 1280 οι πλείστοι σχεδόν των νομαδι-

ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

«Φίλοι και πατριώτες Αναγνώστες... γειά σας.

Στην εφημερίδα μας, τα περισσότερα θέματα, στρέφονται γύρω από το χωρίο μας π.χ. (εκδηλώσεις, νέες δραστηριότητες, κοινωνικά κλπ.).

Κλέβοντας λίγο χώρο, μέσα από αυτές τις στήλες, θα αναφερθώ για λίγο στο βιθλίο και το ρόλο του, απέναντι στον άνθρωπο.

Στην κάθε εποχή οι μεγάλοι άνθρωποι διατύπωναν ίδες που θα έπρεπε, σίγουρα να καταγραφούν σε βιθλία, για να μείνουν αυτές οι ίδες, που θα αποτελούν πρότυπο για τις μετέπειτα γενιές. Το διάθασμα όλων των καλών βιθλίων είναι σαν μια συνομιλία, με τους πιο καλλιεργημένους ανθρώπους των περασμένων αιώνων.

Το βιθλίο μπορεί να συντελέσει, στην επίλυση προβλημάτων, όταν περιέχει επιστημονικά θέματα, διδακτικά και λογοτεχνικά. Τέτοιους είδους βιθλία, είναι αφέλιμα για τον άνθρωπο και δυσθούν να αποκαλύψει, διλες τις ανθρώπινες πτυχές, στη ζωή.

Γενικότερα το βιθλίο διαμορφώνει, τον άνθρωπο, ψυχικά και ηθικά. Προβληματίζει και ωριμάζει τον άνθρωπο, και μεγαλώνει το νου, ανοίγοντας καινούριους πνευματικούς ορίζοντες. Βοηθάει στην καταπολέμηση των προκαταλήψεων και φέρνει το ανθρώπινο μυαλό σε επαφή με τη γνώση. Καλλιεργεί την κρίση και την ικανότητα του ανθρώπου, να αξιολογεί καταστάσεις. Βοηθάει στην επικοινωνία με τους συνανθρώπους και συμβάλει στην κοινωνικοποίηση.

Ευχαριστεί τον άνθρωπο, μέσα από την προσφορά, της αισθητικής απόλαυσης, που οδηγεί στην ηρεμία, στην ψυχική γαλήνη και στην απαλλαγή από το καθημερινό άγχος.

Κάτι άλλο που είναι αποδεδειγμένο, είναι ότι το βιθλίο, σίγουρα είναι ικανό να διαπλάσει σωστά την προσωπικότητα και το χαρακτήρα του ανθρώπου. Απαραίτητες προϋποθέσεις, όμως για να πραγματοποιηθούν τα παραπάνω, είναι η οστωτή επιλογή βιθλίων, και το οσωτό διάθασμα, έτσι ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση φευγαλέων γνώσεων, που κάθε άλλο, παρά μορφώνουν και διαπαιδαγωγούν.

«Ατσιάλι σι τούτι ιάρνα μπούνου».

ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ ΝΤΙΚΟΥ

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Από το βιθλίο του Έριχ Φρού «Ο φόδος μπροστά στην ελευθερία».

«Αν εγώ δεν είμαι για τον εαυτό μου ποιος θα είναι για μένα;

Αν είμαι για τον εαυτό μου μονάχα τότε τι είμαι;

Αν όχι τώρα – πότε;».

★★★

Πήραμε το γράμμα με την ενδιαφέρουσα ιστορία από το συμπατριώτη μας Ζηση Μπόνη από την Κρύα Βρύση, αλλά δυστυχώς δεν μπορούμε να τη δημοσιεύσουμε γιατί είναι δυσανάγνωστο το τραγούδι που είναι γραμμένο στη βλάχικη γλώσσα. Γι' αυτό σε παρακαλούμε, αν είναι δυνατό, να μας ξαναγράψεις λίγο πιο καθαρά το τραγούδι και θα δημοσιευτεί στο επόμενο φύλλο, παρόλο που τώρα είναι επικαιρό, αφού αναφέρεται στον Ελληνοιταλικό πόλεμο.

★★★

Κε Μπούρα Ξενοφώντα, Λάρισα. Πήραμε το δημοσίευμά σας, αλλά θα γραφεί στο επόμενο φύλλο λόγω πληθώρας της ύλης.

ΦΥΤΩΡΙΑ Κ. ΚΑΡΑΤΖΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΗΛΕΓΜΕΝΑ

ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ 9 – ΛΑΡΙΣΑ

ΤΗΛ. 257345 και 251915

**Ροδακινιές, Μηλιές
Καρυδιές νάνες
κλπ. καρποφόρα**

κύνιν θλαχιθώνων ουνοικιμοί, αδέσποτοι τέως διατελούντες ανεξάρτητοι και επί διαφόροις προφάσεσιν υπεκφιλούντες υποταγής και φορολογίας, ήδη από Ανδρονίκου του πρεσβυτέρου υπετάγησαν οριστικώς. Την ίδιαν πατροπράδοτον τακτικήν της ανεξαρτησίας η κοιλούθησαν και μετά την Άλωσην και ίσως και μέχρι του 1480(*), οπότε μετά τη νεά τουρκική διαρρύθμιση εξήτησαν χάριν των ιδίων ποινών αυθορμήτως και κατώρθωσαν τέλος να τεθώσιν υπό την αιγίδα της τότε βασιλομήτορος (θαδίδε – σουλτάνας) συμβληθέντες άλλοτε μεν μετά του αντιπροσώπου Μουράτ του Α', άλλοτε δε μετά του αντιπροσώπου Βαγιαζήτ του Β' (1481 - 1512) και έκτοτε επλήρωνον λόγω υποτελείας ασήμαντον σχετικών φόρων...

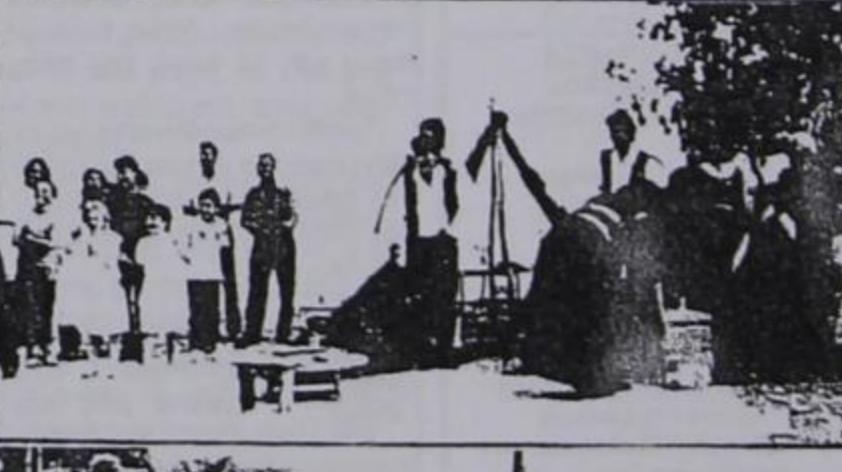
Αν τοιαύται κοινότητες εδακτυλοδεικούντο ως διακεκριμέναι, προνομιούχοι, προστατευόμεναι της κατά καιρούς βαλιντέ – σουλτάνας, μεγίστην εν τη αυλή του σουλτάνου εγασκούσης επιρροήν και επενέργειαν, και απελάμβανον μερικώτερον των εξής κυρίων ουσιωδών προνομίων: α) εις ουδιμίαν επαρχιακήν αρχήν υπήγοντο, β) ηυτονομούντο και ηυδοδιοικούντο υπό αρχόντων δημοτικών, ελευθέρως εκλεγομένων και επιτροπευόμενών τα της δημοτικής αστυνομίας, τα των κοινών υποθέσεων και τα της εισπράξεως (μουκατά), του προβατονομίου, του προσωπικού (τζελέγκερμπας), τους οποίους προνομιακώς εισέπραττεν ουχί ξένος, αλλ' ιδιαίτερος των εν λόγω κοινοτήτων αντιπρόσωπος και παρέδιδε κατά πάσαν πρώτην Μαρτίου τον μεν προσωπικόν εις τον επί τούτω του σουλτάνου υπάλληλου, το δε προβατονόμιον και του της υποτελείας εις τον ίδιον της βασιλομήτορος επίτροπον, βοεβόδαν καλούμενον, δι' ου επεζήτουν και απελάμβανον οιανδήποτε προστασίαν, διαμένοντα εν τινι των περιέ κέντρων αυτοπροσώπων κοφίζοντα τους φόρους εις την βασιλομήτορα...».

(Η συνέχεια στο επόμενο)

9. Ιωακείμ Μαρτινιανού, Η Μόσχοπολις 1330 - 1930, Θεσ/νίκη 1957 σσ. 79 - 82.

* Pouqueville, Voyages dans la Grece, τόμ. II σελ. 159.

ΑΝΑΒΙΩΣΗ Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΦΕΤΟΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Μας πληροφόρησαν ότι έγινε στο ρέμα «Πόρδα» και μαζί μ' αυτή και ορισμένα τεχνικά. Έτσι λύθηκε ένα μεγάλο πρόβλημα που απασχολούσες όσους ήθελαν να πάνε με αυτοκίνητο προς το «Άσπρο Ρέμα» και πέρα Η γέφυρα θα διευκολύνει πολύ τους κτηνοτρόφους, το συνταιρισμό, αλλά και όσους θέλουν να επισκέπτονται τις περιοχές που βρίσκονται δυτικά του χωριού μας.

Επίσης η γέφυρα και τα τεχνικά είναι έργα που θα προφύλαξουν α' αυτή την τοποθεσία το χωριό.

★ ★ Συνεχίστηκαν φέτος το φθινόπωρο και έγινε απ' το Δασαρχείο Κόνιτσας άλλο ένα κομμάτι της πλατείας. Είναι το κομμάτι που είχε θεμελιωθεί πέρυσι προς τη θέση που βρίσκονταν πρώτα η παιδική χαρά.

★ ★ Συνεχίστηκαν και φέτος οι δρόμοι για θελτίωση των βοσκοτόπων και μάλιστα εγκαταλείπτηκε τη διάνοιξη στη θέση Γέκεσο – Σκίρτσα – Κόχια (πολύ αστάτη) και άρχισε απ' την πλευρά της Κόκκινης Πέτρας προς τα Τσιούμια.

★ ★ Το θέμα της καθαριόπτης φέτος αντιμετωπίστηκε απ' την κοινότητα με πολύ ενδιαφέρον και είχε αρκετά καλά αποτελέσματα. Η προσπάθεια πρέπει να συνεχιστεί, έστω κι αν χρειαστεί να κάνουν οι κάτοικοι μερικές ακόμη θυσίες.

★ ★ Επανασυνδέθηκε με τον αγωγό νερού και η παλιά πηγή που βρίσκεται στη θέση «Σίτα» και έτσι το χωριό τροφοδοτείται πλέον απ' τις δύο πηγές. Έτσι τουλάχιστον πρόβλημα νερού δεν πρόκειται να υπάρξει ποτέ στο χωριό.

★ ★ Το Δασαρχείο Κόνιτσας ανακατασκεύασε απ' την αρχή τη γέφυρα που βρίσκεται στο δρόμο για το χωριό στη θέση «Κούλα». Επι 15 χρόνια ήταν ο φόδος και ο τρόμος κυρίως γι' αυτούς που περνούσαν με μεγάλα και φορτωμένα αυτοκίνητα.

★ ★ Βρύσες - ποτίστρες για τα πρόβατα έγιναν και φέτος σε διάφορα σημεία του χωριού. Κατασκεύαστηκε η βρύση σ

Οι Αετομηλιτσιώτες και η διασπορά τους

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

4. Η χειμερινή περίοδος (Στα Χειμάδια)

Στις αρχές του Οκτωβρίου, μετά την αναχώρηση των οικογενειών για τα χειμαδιά, ξεκινούν και οι άνδρες κτηνοτρόφοι για το «διάθα». Ο χρόνος αναχώρησης ποικίλει ανάλογα με τη φάση της εγκυμοσύνης των ζώων ούσια περιμένουν όψιμο γέννο καθυστερούν κάπως. Οι κτηνοτρόφοι που αποφασίζουν να μεταφέρουν τα κοπάδια τους με φορτηγά αυτοκίνητα μπορεί να μείνουν στο ορεινό χωριό μέχρι λίγο πριν το «γέννο».

Η λειτουργία της εθνικής και σε κάποιο βαθμό της διεθνούς αγοράς υπαγορεύει συγκεκριμένες σταθερές διαδικασίες εμπορίας των αμνών. Η υιοθέτηση και ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων κτηνοτροφικής παραγωγής διευκολύνουν την προσαρμογή στις απαιτήσεις της αγοράς.

Η κίνηση των αμνών στην αγορά θρίσκεται στο ψηλότερό της σημείο σε δύο τακτές ημερομηνίες (Χριστούγεννα και Πάσχα) απότελος και η τιμή του κρέατος ανέρχεται. Οι κτηνοτρόφοι προσπαθούν, στο μέτρο του δυνατού να ρυθμίσουν τη γονιμοποίηση («μαρκάλο») των ζώων έτοις ωστε μεγάλες ποσότητες αμνών να είναι έτοιμες για εμπορία τα Χριστούγεννα και το Πάσχα.

Κάτω απ' τις σημερινές συνήθηκες η γονιμοποίηση ελέγχεται σε ικανοποιητικό βαθμό με μια σειρά από «στρατηγικές». Η καλή διατροφή των ζώων κατά τη χειμερινή περίοδο είναι αποφασιστικός παράγοντας. Το χώρισμα των κριών μέχρι τη μέρα που ο κτηνοτρόφος επιθυμεί ν' αρχίσει η γονιμοποίηση εξασφαλίζει μαζικό «γέννο». Κάτι τέτοιο είναι επιθυμητό για εμπορικούς και τεχνικούς λόγους. Ομοιόμορφα κοπάδια αμνών είναι πιο εμπορεύσιμα και το πουλήμά τους σε μια «δύση» είναι πιο θολικό καθώς έτοις δεν υπάρχει ανάγκη διατήρησης ξεχωριστού κοπαδιού με ζώα που έχουν τα αρνά τους μικρά. Η τεχνητή γονιμοποίηση έγινε επίσης πρόσφατα μια από

ΜΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ με τις οποίες οι κτηνοτρόφοι προσπαθούν να ρυθμίσουν με περισσότερη ακρίβεια τη γονιμοποίηση.

Ο πιο κατάλληλος χρόνος για το «γέννο» είναι οι αρχές του Νοέμβρη καθώς τα αρνιά χρειάζεται να συμπληρώσουν τουλάχιστο σαράντα μέρες για να πουληθούν. Ωστόσο δεν είναι εύκολη υπόθεση ο έλεγχος της γονιμοποίησης. Συχνά ένα μέρος του κοπαδιού αργεί στη γονιμοποίηση (τέλος καλοκαιριού) – ίδιως τα νέα πρόβατα – με αποτέλεσμα να γεννούν το χειμώνα (Φελεβάρη). Αυτή η πραγματικότητα έχει επίσης συνδυαστεί με τη λειτουργία της αγοράς κρέατος καθώς αυτή η δεύτερη «βάρδια» αμνών είναι έτοιμη για εμπορία το Πάσχα, μια γιορτή που κατά την Ελληνορθόδοξη παράδοση κάθε σπίτι «ψήνει αρνί».

Η διαδικασία παραγωγής κατά τη χειμερινή περίοδο είναι απλή. Το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα τα ζώα μένουν κλεισμένα στα «μαντριά» που σήμερα έχουν μάλλον μορφή σύγχρονου στάθλου παρά παραδοσιακής στάνης.

Αυτή την περίοδο τα ζώα χωρίζονται βασικά σε δύο κοπάδια. Το πρώτο και μεγαλύτερο είναι το κοπάδι με τα γαλακτοφόρα ζώα («γαλάρια») και το δεύτερο με τα στείρα, που περιλαμβάνει στείρα ζώα, αργοπορημένα στη γέννη, αρνιά της περασμένης χρονιάς που κρατήθηκαν ανανέωση του κοπαδιού και τα αρσενικά (κριάρια). Τα «γαλάρια» κρατιούνται τον περισσότερο καιρό μέσα στο στάθλο και τρέφονται με ένηρές ζωτοροφές (την άνοιξη μπορεί να θαγίανουν για βοσκή σε ιδιόκτητη ή κοινωνική λιθάδια) ενώ τα στείρα συνήθως τη μέρα βόσκουν έξω και το βράδι επιστρέφουν στο στάθλο όπου κλείνονται.

Η περίοδος τρης γαλακτοπαραγωγής

αρχίζει κατά την πώληση των αμνών. Από απόψη εργασίας είναι η πιο δύσκολη περίοδος του κτηνοτροφικού κύκλου αλλά μαζί και η πιο αποδοτική.

Η οργάνωση της εργασίας είναι απλή και βασιζεται στο αντρόγυνο. Ένας άντρας και μια γυναίκα είναι ικανοί να «κουμαντάρουν» ένα κοπάδι από 300 κεφάλια αριθμός που σπάνια ξεπερνιέται στην Κοινότητα· οι μόνες εξαιρέσεις που υπάρχουν είναι περιπτώσεις διευρυμένων οικογενειών. Ο εκσυγχρονισμός των μέσων και τρόπων κτηνοτροφικής παραγωγής έχει μειώσει αισθητά την απόσταση αναμεσα στο σπίτι και το χώρο εργασίας (στάνη) μείωσε επίσης την απαιτούμενη εργασία και καλυτέρευε τις συνθήκες δουλειάς. Έτσι η συμμετοχή της γυναίκας στην κτηνοτροφική παραγωγική διαδικασία έγινε δυνατή πρέπει να πουμέ πως η συμμετοχή της γυναίκας έγινε απαραίτητη για την επιβίωση της αυτονόμημένης πατοσιχείας στα πλαίσια των νέων κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών.

Η καθημερινή εργασία κατά τη διάρκεια της γαλακτοπαραγωγικής περιόδου στη χειμερινή περίοδο συνίσταται βασικά στην εκτροφή και αρμεγή των ζώων τρεις φορές τη μέρα. Μετά το πρωινό άρμεγμα, ο άνδρας, έτσι δεν έχει άλλες δουλειές στο χωριό ή στην πόλη, οδηγεί το κοπάδι με τα στείρα στα λιθάδια, ενώ η γυναίκα επιστρέφει στο σπίτι για να ασχοληθεί με το νοικοκυρίο. Η επόμενη εκτροφή και αρμεγή γίνεται το απόγευμα στο πάντη και ο δύο επιστρέφουν στη στάνη. Η τελευταία αρμεγή γίνεται συνήθως στις εννιά το βράδι. Το ενδιάμεσο διάστημα στην πόλη περνάει συνήθως στο καφενείο ενώ η γυναίκα στο σπίτι.

Στο τέλος της χειμερινής περιόδου

**ΠΗΓΑΙΝΕΙ ΠΡΩΤΟΣ
ΚΑΙ ΦΕΥΓΕΙ ΠΑΝΤΑ
ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΑΠ' ΤΟ ΧΩΡΙΟ**

(Απρίλης, Μάης) όταν η θλάσηση είναι κατάλληλη και οι καιρικές συνθήκες ευνοϊκές, τα κοπάδια οδηγούνται σε υπαίθριες βοσκές είτε στις κοινωνικές εκτάσεις ή σε ιδιόκτητα λιθάδια. Τότε γίνεται και ο κούρος. Ο κούρος είναι ένα μείζον κοινωνικό γεγονός στην κτηνοτροφική ζωή που προμηνύει το πέρασμα στη νέα περίοδο και την επιστροφή στο μέρος που οι Βλάχοι αποκαλούν «Ιοσι ιποστε» (τόπος δικός μας).

Μετά τον κούρο αρχίζουν οι προετοιμασίες για τη μετακίνηση. Ο κούρος παραμένει ένα από τα λιγα σύμβολα ενός τρόπου ζωής που καθημερινά αλλάζει. Θεαμοί αλληλοιθυήσιας λειτουργούν ακόμα και σήμερα αυτή την περίσταση και το παραδοσιακό γλέντι του κούρου σέρνει αντίλαους αλλοτινών εποχών.

(Συνεχίζεται)

Το αγκάθι (Σκίνιλου...)

Πολλά ατυχήματα είχαν φέτος οι συνέταιροι που δούλεψαν τις τελευταίες μέρες του καλοκαιριού στο συνεταιρισμό. Το ποσούρι το είχε ο πρώην πρόεδρος του χωριού μας κ. Βασίλης Γαργάλας που έπαθε σοβαρά κατάγματα στα πόδια του. Η εφημερίδα μας του εύχεται σύντομα περαστικά.

Επίσης και άλλοι συνέταιροι είχαν μικρατυχήματα στο δάσος. Εμείς πιστεύουμε στην ανανέωση πάντα αλλά και μερικοί από το παλιό Δ.Σ., αν

μπορούν να βοηθήσουν, η παραμονή τους θα είναι αρκετά χρήσιμη.

» Με το ρυθμό που πάμε, υπολογίζουμε ότι η πλατεία θα τελειώσει σε δύο - τρία χρόνια. Το Δασαρχείο από ότι βλέπουμε προσπαθεί κάθε χρόνο να κάνει περικοπές από το κονδύλιο του δρόμου και να διαθέτει γύρω στις 500.000 δραχ. κάθε φορά για τη συνέχιση του έργου. Αν θέλουμε να έχουμε σύντομα την πλατεία η Κοινότητα ας προσπάθησε φέτος (δηλ. το 1989) να εξασφαλίσει και άλλα κονδύλια γιατί εμείς πιστεύουμε ότι πλατεία είναι έργο που δεν πρέπει να καθυστερηθεί αλλά.

» Όσοι έρχονται στο χωριό, το πρώτο που κάνουν είναι να βάλλουν το κεφάλι και να πίνουν ιδρωμένο αφθονό νερό για να ξεδιψάσουν και να δροσιστούν από τον καύσωνα του κάμπου. Το αποτέλεσμα; Σε λίγο κρατώντας την κοιλιά τους πάνουν τα καρασύλια ή μάλλον τις ρεματιές και παιρνούν πολύ χρόνο από τις διακοπές τους εκεί μέσα. Εμείς τους προτείνουμε να φυλάγονται και να πίνουν το νερό σιγά-σιγά.

» Όλοι ξεφάντωσαν

πραγματικά και φέτος στο πανηγύρι και μάλιστα μετά τις δύο το γλέντι ήταν πάντα νεανικό. Δεν έλλειφαν όμως και τα ευχάριστα ευτράπελα.

Νεαρός αυτοπατριώτης μας (από Μακεδονία μεριά...) έχασε δύο φορές, το χρυσό του δόντι από τον πολύ χορό, αλλά το διασκέδασε αρκετά αυτός και οι άλλοι παρευρισκόμενοι που δύο τους ήταν σε μεγάλα κέφια. Ευτυχώς όμως θρέθηκε και τις δύο φορές μια και ήδη είχε ημερώσει.

» Οι νέοι του χωριού μας γλεντάνε με το δικό τους τρόπο και πάντα μόνοι τους. Πώς το κατορθώνουν; Περιμένουν μέχρι τις 12 ή 1 το βράδι στους γύρω της πλατείας χώρους (Κίοσκι και κάνουν την τρόπο κάνουν «την πλάκα» τους).

Δεν γίνεται ποτέ «πλάκα» σε έναν γέρο 80 χρονών και μάλιστα από μικρά παιδιά. Ας προσέξου

Η ΓΝΩΜΗ ΜΑΣ

ΤΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Μεγάλη ήταν η ζήτηση φέτος το καλοκαίρι για οικόπεδα και αρκετοί ήταν αυτοί που δήλωσαν τα δικά τους, σύμφωνα με την απόφαση της Κοινότητας, ή έκαναν αίτηση να τους δοθεί νέο οικόπεδο.

Το πράγμα, οπωδήποτε είναι ενθαρρυντικό και μας κάνει να είμαστε αισιόδοξοι, για το μέλλον του χωριού μας αλλά πρέπει να προσέξουμε μερικά πράγματα που η πείρα μας έχει διδάξει στο παρελθόν.

Οπωδήποτε τα οικόπεδα να δίνονται με προτεραιότητα πρώτα σ' αυτούς που μένουν στο χωριό και ασχολούνται με την κτηνοτροφία και μετά σ' όλους όσους ενδιαφέρονται να κτίσουν. Δεν πρέπει να παραχωρείται νέο οικόπεδο και να μένει άχιστο και δεσμευμένο για πολλά χρόνια. Μια προθεσμία δύο χρόνων κατά τη γνώμη μας είναι αρκετή.

Επίσης, πρέπει να προσεχθούν οι δρόμοι ώστε να χαραχτούν σωστά και να διευκολύνεται η προσπέλαση σε όλα τα σπίτια.

Άλλα που πρέπει να προσεχτούν είναι η ύδρευση και η αποχέτευση. Και τα αναφέρουμε γιατί το παλιό δίκτυο ύδρευσης περνά κάτω από πολλά σπίτια α που κτίστηκαν μετά το έργο αυτό.

Άλλα δευτερεύοντα που πρέπει να προσεχτούν είναι η οικονομία στην παραχώρηση των οικοπέδων και οι κοινόχρηστοι χώροι που πρέπει να μείνουν.

Νομίζουμε μια σωστή μελέτη πρέπει και μπορεί να γίνει τώρα που είμαστε ακόμα στην αρχή. Και να μην πούμε ύστερα από μερικά χρόνια ότι «τώρα πλέον είναι αργά....

★★★

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Απ' ότι φαίνεται το χωριό μας μπήκε σε νέα φάση ανάπτυξης που είναι παρόμοια με εκείνη που έγινε στο τέλος της δεκαετίας του '40 με αρχές της δεκαετίας του '80 και στην οποία ανανεώθηκαν όλα τα παλιά σπίτια και σχεδόν έγιναν άλλα τόσα καινούρια.

Ακολούθησε μια περίοδος 6-7 χρόνων που ο ρυθμός έπεισε και κάθε χρόνο κτίζονταν 1-2 σπίτια. Φέτος όμως εκτός απ' τα 7-8 καινούρια σπίτια που κτίστηκαν και άλλα 4-5 που είναι έτοιμα να κτιστούν έχουμε και το μεγάλο ενδιαφέρον που έδειξαν οι συγχωριανοί μας για να δηλώσουν τα παλιά ή νέα οικόπεδα. Υπάρχουν λοιπόν σοθαρές ενδείξεις ότι μπαίνουμε στη δεύτερη φάση ανάπτυξης. Αυτό πρέπει να το προσέξουμε όλοι μας και ιδιαίτερα οι αρμόδιοι παράγοντες δηλ. κοινότητα, σύλλογοι κλπ., γιατί είναι ευκολότερο να προλάβουμε μερικά πράγματα τώρα, παρά να τα διορθώσουμε αργότερα. Η εφημερίδα μας θα παρακολουθεί το θέμα από κοντά και θα προσπαθήσει να βοηθήσει, όσο γίνεται περισσότερο για τη σωστή ανάπτυξη του χωριού. Επειδή όμως το θέμα είναι αρκετά μεγάλο θα επανέλθουμε στα επόμενα ψήφια με συγκεκριμένες προτάσεις. Άλλα νομίζουμε ότι και όλοι οι κάτοικοι μπορούν και πρέπει να εκφέρουν τη γνώμη τους.

★★★

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ

Μπορούμε να πούμε ότι η προσπάθεια για καθαριότητα στο χωριό μας απέδωσε και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό που και οι πιο αισιόδοξοι δεν περίμεναν.

Πράγματι ξαλάφωρες το χωριό και το λέμε χωρίς δισταγμό.

Με τις φιλότιμες προσπάθειες του προέδρου της Κοινότητας και τη βοήθεια του σύλλογου και όλων των κατοίκων είχαμε πολύ καλά αποτελέσματα, που πρέπει να συνεχιστούν και να ενταθούν τα επόμενα χρόνια.

Επιτέλους το χωριό μας ανάσσανε και έπαψε να είναι ένας απέραντος οκουπιδότοπος.

Μας έκανε εντύπωση το πώς όλοι οι κάτοικοι συμμορφώθηκαν αμέσως και περίμεναν πότε θα περάσουν τα παιδιά με το αυτοκίνητο για να ρίξουν τα σκουπίδια.

Απογοητεύτηκαν όσοι βιάστηκαν να δηλώσουν ότι οι νοικοκυρές δεν θα συμμορφώνονταν και η προσπάθεια θα αποτύχανε.

Μας έκανε εντύπωση και η όρεξη που είχαν τα παιδιά που συγκέντρωναν με το αυτοκίνητο τα σκουπίδια και συνέβαλαν πάρα πολύ στην όλη προσπάθεια.

Η γνώμη μας είναι ότι δύο φορές την εβδομάδα είναι αρκετές για τη συγκέντρωση των σκουπιδιών. Επίσης πρέπει οπωδήποτε να καθαρίζονται συχνά και οι κοινόχρηστοι χώροι απ' τις νοικοκυρές που έχουν τα σπίτια γύρω από αυτούς. Μ' αυτόν τον τρόπο θα έχουμε ένα πραγματικά καθαρό χωριό.

Δραστηριότητες του Συλλόγου μας

Συνέχεια από την 1η σελίδα

να χαρακτηριστεί το 1988 ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ.

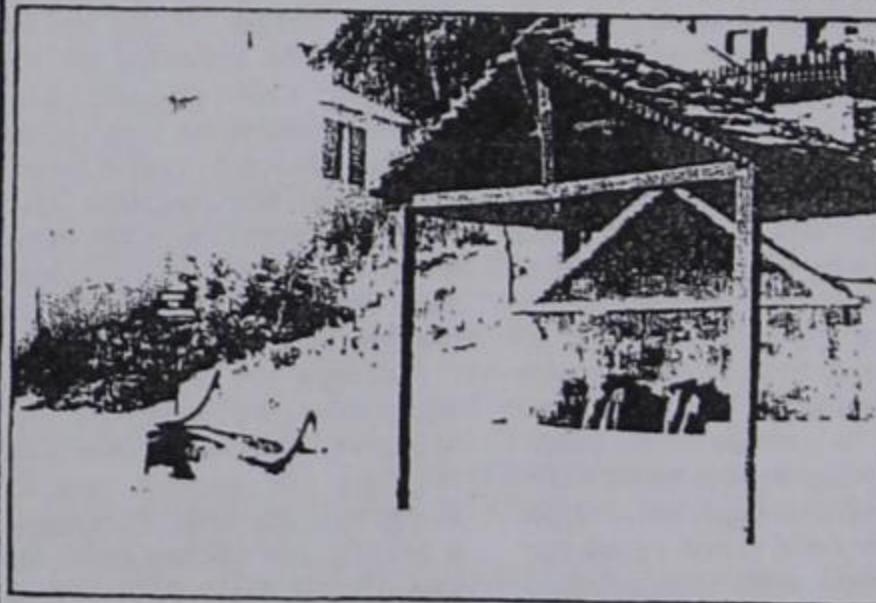
Επίσης το 1988 το είχαμε χαρακτηρίσει και ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ για το χωριό. Και εδώ ο σύλλογος συνέχισε την προσπάθειά του, όπως κάνει εδώ και αρκετά χρόνια για περιφράξεις και δεντροφυτεύσεις.

Ειδικότερα φέτος με την ένηση κατορθώσαμε με το πότισμα και διατηρήσαμε σχεδόν τα περισσότερα δέντρα που είχαν φυτευτεί παλιότερα. Πολλές είναι οι δαπάνες που έχει κάνει ο σύλλογος μέχρι τώρα στην κατεύθυνση αυτή της δεντροφύτευσης και μπορούμε να πούμε ότι τα αποτέλεσμα δεν είναι ανάλογα με αυτές τις δαπάνες.

Όμως πιστεύουμε ότι η προσπάθεια είναι πετυχημένη έστω και κατά 50%.

Εδώ θα πρέπει να κάνουμε έκκληση πραγματική στους σύγχωριανούς μας να προστατεύουν συνέχεια τα δέντρα και μάλιστα ο καθένας μόνος του. Ας μην περιμένουν τις παρατηρήσεις απ' τους άλλους για τυχόν παραβιάσεις.

Δε νομίζουμε ότι θα σωθούν τα κοπάδια από 10 ή 20

στρέμματα μέσα στις 40.000 στρέμματα έκτασης.

Κάθε χρόνο έχουμε ένα ή δύο κρούσματα τέτοια, αλλά η ζημιά που γίνεται είναι αρκετά μεγάλη. Εμείς το έχουμε πει πολλές φορές ότι εφόσον είμαστε κτηνοτροφικό χωριό μπορούμε να ζήσουμε με τα πρόβατα και τα ζώα κοντά μας, αλλά πιστεύουμε ότι και οι κτηνοτρόφοι (απ' ότι μας είπαν και οι περισσότεροι απ' αυτούς) μπορούν να προστατεύουν τα δέντρα

- Επίσης ο σύλλογος κατασκεύασε το τοιχείο που είναι μετά τη βρύση της πλατείας προς «Άγιο Νικόλαο» και περιέφραξε για δεντροφύτευση το χώρο γύρω απ' τη βρύση.

- Τέλος συμμετείχε στην προσπάθεια σύνδεσης του υδραγωγείου με τη νέα πηγή, με την οποία αντιμετωπίστηκε η έλλειψη νερού στη διάρκεια της φετινής ένησης.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Αποκορύφωμα όλων των εκδηλώσεων φέτος το καλοκαίρι ήταν πάλι οι εκδηλώσεις του τριήμερου εορτασμού του 15 Αύγουστου. Οι νέοι του σύλλογου είχαν όλη την πρω-

τες του συλλόγου φέτος ήταν σημαντικές κυρίως στον τομέα των έργων. Πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι τα διάφορα έργα του συλλόγου για φέτος το καλοκαίρι μόνο στοίχισαν γύρω στις 500.000 δραχ.

ΕΡΓΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΓΙΝΑΝ

★ Δεν μπόρεσε ο σύλλογος να δεντροφυτεύσει το κομάρι που έφραξε γύρω απ' το Υδραγωγείο. Ήταν έμεινε για μια χρονιά κενό, πράγμα που οπωδήποτε πρέπει να γίνει φέτος μέχρι την άνοιξη.

★ Η δωρεά που χορηγήθηκε απ' το συμπατριώτη μας ποδοσφαιριστή του ΠΑΟΚ Κώστα Γ. Μαλιούφα και ανέρχεται στις 50.000 δραχ. δεν αξιοποιήθηκε ακόμη για το γήπεδο, αλλά θα συνδυαστεί με άλλα έργα της Κοινότητας που πρόκειται να γίνουν το 1989 για τον ίδιο σκοπό.

★ Είχαμε διακηρύξει, σχεδόν με σιγουριά, ότι θα συντηρήθει το παλιό φυλάκιο απ' την Εφορία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων.

Άλλα η παραπάνω υπηρεσία, δυστυχώς μας παρέπεμψε στο μέλλον λόγω έλλειψης χρημάτων. Εμείς πάντως θα επι-

μείνουμε γιατί πιστεύουμε ότι είναι ένα έργο που χρειάζεται για το χωριό μας.

ΔΑΣΙΚΑ ΝΕΑ

★ ★ Έγινε φέτος, στο τέλος της καλοκαιρινής περιόδου, η κοπή ενός μέρους απ' την παραχωρηθείσα ξυλεία για εκμετάλλευση, στο δασικό συνεταιρισμό Αετομηλίτας. Απ' ότι μας πληροφόρησαν κόπτηκαν γύρω στα 600 κυβικά ξυλείας, η δε καθυστέρηση οφείλεται στο ότι δεν έδειξαν έγκαιρα ενδιαφέρον σε όμπορο για την αγορά.

★ Σε πολλά μέλη του Δ.Σ.Α. (Δασικού Συνεταιρισμού Αετομηλίτας) φτάνουν αυτόν τον καιρό επιστολές για οικονομική τακτοποίησή τους. Όσοι απ' αυτούς δεν τακτοποιή